

SLOVENSKI

vestnik

GLASILO SLOVENSKE KOROŠKE

LETNIK VI

CELOVEC, V SOBOTO, 3. II. 1951

ŠTEV. 9 (378)

11. II. 1951

mednarodno skakanje
v Št. Janžu v Rožu

OZN razglasila Kitajsko za napadalca

V političnem odboru Organizacije združenih narodov so se zadnji teden ukvarjali predvsem z ameriško resolucijo, po kateri naj bi LR Kitajsko razglasila za napadalca. Medtem ko so se zastopniki nekaterih držav takoj izrekli za resolucijo, so jo drugi zastopniki ali odklonili, ali pa zahtevali delno spremembo. Ker ameriški zastopnik ni mogel računati s potrebno dvotretjinsko večino glasov za resolucijo, je privolil, da so jo nekoliko spremenili in omilili.

Libanonska delegacija je predlagala, da bi ameriško resolucijo spremenili v toliko, da bi odložili sleherno lotevanje sankcij proti Kitajski, dokler komisija treh ne bi napravila naporov, da se s pogajanja doseže sporazum med Kitajsko in Združenimi narodi. Predstavniki 12 azijskih in arabskih držav pa so stavili predlog, naj bi konferenca sedmih držav za Daljni vzhod obravnavala kot prvo točko dnevnega reda vprašanje prenehanja sovražnosti v Koreji.

Za ameriško resolucijo so se na zadnjem zasedanju pred glasovanjem izrekli zastopniki Danske, S. Dominga, Liberije, Nizozemske in Francije, kakor tudi kuomintanški delegat. Nizozemski zastopnik Balusen je vztrajal na tem, da morajo Združeni narodi ohraniti enotnost, ki se more po njegovem mnenju doseči na temelju ameriške resolucije. Francoski delegat La Coste je naglasil, da Francija, ko podpira ameriško resolucijo sodi, da se s to resolucijo ne dajejo nobena nova pooblastila generalu Mac Arthurju niti povečujejo pooblastila, ki jih je doslej imel. Francoska deleg. — je nadaljeval — je sklenila glasovati za ameriški predlog, ker se je prepričala, da se s to resolucijo ne zapirajo vrata za mirno rešitev tako korejskega spopada kakor tudi drugih daljnovzhodnih vprašanj. Združeni narodi kljub kitajskim predlogom ne morejo pozabiti, da se kitajske čete borijo proti silam Združenih narodov in bo priznanje Kitajske po OZN zaviselo samo od nadaljnjega zadržanja kitajske vlade do te organizacije.

Po večurni debati so 30. januarja v političnem odboru OZN glasovali o ameriški resoluciji. Pri glasovanju se je 44 držav izreklo za resolucijo, proti pa so glasovale države sovjetskega bloka, Indija in Birma, medtem ko so se Afganistan, Egipt, Indonezija, Pakistan, Švedska, Sirija, Jemen in Jugoslavija vzdržale glasovanja. S tem pa je dobila ameriška resolucija dvotretjinsko večino, ki je potrebna tudi za ratifikacijo v Glavni skupščini OZN.

Še pred glasovanjem o ameriški resoluciji pa je indijska delegacija pri OZN dobila iz

Kitajsko-indijski odnosi

Pri sprejemu na indijskem veleposlaništvu v Pekingju ob prvi obletnici proglatitve republike Indije je izjavil predsednik vlade LR Kitajske Mao Ce Tung, da „morajo Indija, Kitajska, Sovjetska zveza in druge miroljubne države in narodi enotno delati za mir na Daljnem vzhodu in na vsem svetu“. Poudaril je, da obstaja med Kitajsko in Indijo že tisočletno iskreno prijateljstvo ter izrazil upanje, da bosta Kitajska in Indija tudi v bodoče še složno delali za mir.

Kljub lepim besedam o sodelovanju in borbi za mir pa dejanja dokazujejo, da sta miroljubni tako Sovjetska zveza kakor tudi Kitajska le v besedah. Zato pa človeštvo, ki si iskreno želi mir in razumevanje med narodi, ne more verovati izgovorjenim besedam odgovornih voditeljev tistih držav, ki so si to zaupanje narodov zapravili s svojimi nemirojbnimi dejanji.

Pekinga novo poslanico, v kateri je rečeno, da kitajska vlada noče privoliti v pogajanja z združenimi narodi, ako bodo ZN sprejeli ameriško resolucijo o razglasitvi Kitajske za napadalca in za napadalca in morebitnem določanju sankcij proti LR Kitajski.

Francoski list „Le Monde“ je po glasovanju v Lake Successu izdal posebno številko, v kateri je rečeno, da je popolnoma razumljivo, ako Kitajska zdaj ni več priprav-

ljena za pogajanja, ko so jo obdžili napada. Prav tako tudi ni mogoče zatajiti, piše „Le Monde“, da so Kitajci posegli v vojno šele potem, ko so čete OZN prekoračile 38. vzporednik in bombardirale elektrarne ob mandžurski meji in da so oborožene sile OZN v pretežni večini sestavljene iz ameriških čet. Kot rešitev korejskega spopada predlaga „Le Monde“, da bi se obe stranki umaknili za 38. vzporednik.

Razgovori med Plevonom in Trumanom

Kakor znano, sta se francoski ministrski predsednik Plevon in predsednik Združenih držav Amerike Truman sestala v Washingtonu, kjer sta se razgovarjala o perečih vprašanjih, predvsem o skupni oborožitvi zapadnih sil. V poročilu, ki so ga objavili po končanih razgovorih, je rečeno, da se oba državnik popolnoma strinjata v tem, da „svobodni svet“ ne more trpeti agresije in ne bo popustil napram nobeni grožnji. Glede Koreje sta izrazila mnenje, da morajo biti napravljeni vsi naporji za častno ureditev korejskega vprašanja, medtem ko morajo Združeni narodi do tja nadaljevati odpor proti agresiji. Postopna vključitev demokratične Nemčije v skupnost zapadnoevropskih držav na vseh področjih bo koristila stvari miru v Evropi in po vsem svetu.

Oba državnik sta se menila tudi o ob-

rambnem načrtu in s tem v zvezi o sodelovanju Nemčije pri skupni obrambi, in sicer v smislu bruselskih sklepov Atlantskega sveta.

Ministrski predsednik Plevon je po razgovorih s predsednikom Trumanom izjavil na nekem sprejemu, da bo Francija razpolagala do konca leta 1953 z 20 divizijami redne vojske ter imela pod orožjem 100.000 mož več kot ob pričetku druge svetovne vojne. Na vprašanje, koliko nemških divizij naj bi po mnenju Francije štela atlantska armada, je Plevon odgovoril, da so na bruselskem zasedanju določili razmerje ene nemške divizije proti petim divizijam ostalih držav — članic. To se pravi, da je Francija tozadevno že precej spremenila svoje mnenje, kajti doslej je bilo govora le o nemških bataljonih, ne pa o celotnih divizijah.

Poljsko-nemška meja

Dne 6. julija lanskega leta je bil v Görtlitzu sklenjen med Poljsko in Vzhodno Nemčijo sporazum, ki določa obmejno črto med Poljsko in Vzhodno Nemčijo. Pred dnevi pa je bil v Frankfurtu ob Odri podpisan protokol o določitvi obmejne črte na Odri in Nisi, ki sta ga podpisala zunanji minister Vzhodne Nemčije Dertinger in zastopnik Poljske Krzezewski. Sporočilo zunanjega ministra Vzhodne Nemčije pravi, da pomeni podpis tega protokola dokončno izpolnitev sporazuma, sklenjenega leta 1950.

Sporazum med Poljsko in Vzhodno Nemčijo o zapadnih poljskih mejah je izzval različne komentarje in mnenja. Ministrski predsednik Vzhodne Nemčije Grotewohl je dejal, da so te meje sklenile tudi zapadne sile v svojih Potsdamskih sklepih. Prav tako pa je sporazum komentiral tudi predstavnik britanskega ministrstva in izjavil, da je sporazum, ki je bil sklenjen v Potsdamu o nemško poljskih mejah, le začasnega pomena in

da ne izključuje sklepov, ki bi lahko bili sprejeti na konferenci o mirovni pogodbi z Nemčijo.

Podpis sporazuma med poljsko in vzhodno-nemško vlado glede določitve meje med obema državama na znani črti Oder-Nise pa je v parlamentarnih in vladnih krogih v Bonnu povzročila nove proteste proti politiki vzhodno-nemške vlade. Menijo, da Grotewohlova vlada nima pravice sklepati takih pogodb. To pogodbo označujejo kot „žalostno komedijo“ in „visoko izdajstvo“ ter izjavljajo, da te pogodbe ne bo moglo priznati nemško ljudstvo.

Isti krogi dalje poudarjajo, da je prišlo do podpisa te pogodbe nekaj dni za tem, ko je zapadno-nemška vlada odgovorila na predloge Grotewohla. V tem odgovoru je bil tudi naslednji stavek: „Tistim, ki se v sporazumu z Varšavo odrekajo ozemlju vzhodno od linije Odra — Nisa, ni mogoče reči, da govore v prid nemške enotnosti.“

Britanski oborožitveni načrt

Predsednik britanske vlade Attlee je v spodnji zbornici navedel podatke o britanskem oborožitvenem programu. Po njegovih besedah bodo imele britanske oborožene sile 1. aprila letos 800.000 mož, dočim bo v teku leta poklicanih na dvotredensko vojaške vaje 235.000 rezervistov. Do leta 1953/54 bo Velika Britanija početvorila proizvodnjo tankov in letal, a njene oborožene sile bodo trikrat večje od sedanjih. Skupni znesek vojaškega proračuna za prihodnja 3 leta bo znašal 4,7 milijarde funtov sterlingov, kar pomeni povečanje za več kot 1 milijardo sto milijonov funtov sterlingov v primeri z že objavljenim vojaškim proračunom za isto dobo.

Britanska vlada ne bo le povečala in pospešila proizvodnjo vojaških letal in ladij za boj proti podmornicam, je dejal Attlee, am-

pak bo tudi v največji meri pospešila kopčenje zalog živil in surovin. S tem v zvezi je predsednik britanske vlade napovedal, da bodo storjeni ukrepi za omejitev civilne potrošnje blaga.

Vodja opozicije Winstom Churchill je izjavil po govoru predsednika britanske vlade, da bo konservativna stranka proučila Attleejeve predloge in pri tem izključno upoštevala varnost in najvažnejše koristi države.

New York. — V srednjem in severnem delu Združenih držav Amerike je nastopil mrz, kot ga že dolgo ne pomnijo več. Temperatura je padla do 38 stopinj pod ničlo in zahtevala že okoli 100 človeških življenj.

Seja deželnega zbora

Zadnji tork se je koroški deželni zbor sestal na rednem zasedanju, kjer so se najprej spomnili žrtev snežnih plazov v Heiligenblutu in drugih občinah. Deželni glavar Wedenig je poročal o ukrepih deželne vlade za pomoč zaostalim in se zahvalil vsem, ki so doslej pomagali težko prizadetim krajem.

Nato je deželni zbor razpravljal o posameznih točkah dnevnega reda in med drugim moral vzeti na znanje, da je zvezna vlada zavrnila predlog, po katerem naj bi bil 10. oktober plačan praznik. V zvezi s tem so koroški kominformisti ponovno dokazali svojo „doslednost“, kajti naenkrat so postali najzvestejši zagovorniki praznovanja šovinistične obletnice, medtem ko so še pred leti ravno oni hoteli biti največji nasprotniki tega praznovanja.

Nadalje je deželni zbor razpravljal tudi o vprašaju učiteljev in je bilo ugotovljeno, da skoraj dve tretjini učiteljev na Koroškem še vedno ni prevzetih v službeni red.

Na zadnje je obravnaval tudi regulacijska dela pri Volšberku ter gradnjo cest na Radiše, Žihpolje in druge vasi okoli Sojnice. Pri temu vprašanju so se hoteli socialisti ponovno pokazati kot prvoboriteli, toda pozabili so, da smo v našem listu že dolgo pred njimi spet in spet nakazovali potrebo po izgradnji ceste na Radiše.

Diplomatski odnosi med Avstrijo in Jugoslavijo

Na podlagi sklepa Prezidija Ljudske skupščine FLRJ o ukinitvi vojnega stanja med Jugoslavijo in Avstrijo, o katerem smo poročali v eni izmed zadnjih števil, sta se vladi Jugoslavije in Avstrije sporazumeli, da spremenita doseganja politična predstavništva v Beogradu in na Dunaju v redna diplomatska poslaništva, ki jim bodo načeljevali izredni poslani in opolnomočeni ministri.

O sklepu jugoslovanske vlade je v ministrskem svetu poročal zunanji minister dr. Karl Gruber in dejal, da je jugoslovanski vladni odgovoril, da je avstrijska zvezna vlada predlog, ki pomeni nadaljnje zblizanje med narodi Jugoslavije in Avstrije ter razvoj odnosov med obema državama najtopleje pozdravila.

Eritreja bo priključena Abesiniji

V Londonu so razgovori med komisarjem Organizacije združenih narodov za Eritrejo Edvardom Mathewson in britanskim zunanjim ministrom o prenosu upravne oblasti v Eritreji na zvezno vlado. Po sklepu Združenih narodov mora Eritreja postati avtonomna država v federaciji z Abesinijo. Pri razgovorih v Londonu moraju rešiti vprašanje prenosa uprave, ki jo je doslej imela Velika Britanija, na zvezno vlado do 16. septembra 1952.

Varuški svet zaseda

Pred nekaj dnevi se je v Lake Successu pričelo osmo redno zasedanje Varuškega sveta Organizacije združenih narodov, na katerem bodo obravnavali prošnje vseh 11 ozemelj, za katere skrbi Varuški svet OZN, kakor tudi poročilo o zapadnem delu skupine otokov Samoa, ki je pod upravo Združenih držav Amerike.

Na zasedanju, ki bo trajalo približno 6 tednov, bodo obravnavali tudi vprašanje pošiljanja misij Varuškega sveta v Vzhodno Afriko, zlasti pa v Somalijo, ki je bila na podlagi sklepa Varuškega sveta pred dvema leti poverjena v upravo Italiji.

Bili smo na II. kongresu Zveze borcev Slovenije

Vtisi, ki jih človek prineseš iz Ljubljane, so nepopisni. Že v soboto dne 27. I. 1951 smo se srečali s prvimi delegati, starimi partizani, ki so prišli v Ljubljano na II. republiški kongres Zveze borcev. Pozdrav ni bil navaden prijateljski pozdrav. Tovarištvo, ki se je ustvarjalo v težkih časih osvobodilne vojne, je nekaj povsem drugega, novega, velikega. Iskrenost, nesebičnost, predanost stvari zmage revolucije govori iz vsake besede, iz vsake kretnje. Prišli so delegati iz tovarni in vasi, iz šol in institutov. Na vsakem se je videlo, da je zapustil ustvarjalno delo in prihitel na borbeni posvet, na svoj kongres. Prišli so delegati in gostje tudi iz zamejstva. Zastopani so bili Trst, Gorica in Koroška. Od nas so bili štirje tovariši. Šli smo na kongres, da se od tovarišev v matični državi nekaj naučimo, kjer s lastnimi silami in sredstvi gradimo svojemu narodu lepšo in srečnejšo bodočnost. Štiri sto in osemdeset izvoljenih delegatov je zasedlo 28. I. veliko Unionsko dvorano. Začel se je kongres.

Predsednik glavnega odbora Zveze borcev tov. Ivan Maček je imel referat. Orisal je sprva mednarodni položaj takšen kakršen je. Ni rožnat, ni razveseljiv. Če pa ljudstvu ne bomo skrivali resnice, ga tudi politična dogajanja nikoli ne bodo presenetila, kakor je bil to slučaj v preteklosti. Vsakomur, ki se iskreno potrudil najti resnico, je danes že jasno, da ni nobene razlike med vojnimi hujskači ameriških kapitalistov in moskovskih uradnikov. Eni kot drugi stremijo za tem, da bi zanetili svetovno vojno, da bi se s krvjo narodov okoristili. Ker pa se odeva politika Moskve v plašč miroljubnosti, je tem bolj nevarna, ker vara demokratične množice, ki so v SZ gledale branitelja miru. Prav zaradi tega velja tudi moskovski politiki najbolj dosledna borba, ker je njena agresivnost nevarnejša. Na vsako agresivno, vojnopolitično dejavnost pa je samo en odgovor: vzgojiti in usposobiti ljudstva, da bodo vsak čas pripravljena braniti neodvisnost in samostojnost, to je svobodo in mir.

Tudi koroški partizani imamo svojo organizacijo Zvezo bivših partizanov, ki je borbeno organizacija in ima nalogo povezovati med seboj bivše borce proti fašizmu, ki se še nadalje morajo boriti proti ostankom fašizma, se pravi nadaljevati v mirnem času, kar so začeli v osvobodilni vojni.

Skrbeti pa tudi morajo, da se ohrani tisti duh, ki je zmagoval v najtežjih pogojih vojne časa, ker je tudi danes v borbi za obstoj slovenskega naroda na Koroškem potrebno mnogo poguma, borbenosti in vztrajnosti. Imeti in gojiti je treba voljo in ljubezen do narodnega dela, in sicer z dejanji in ne samo z besedami. Praktično se je treba oprijeti dela, ne se obotavljati z ugotavljanjem objektivnih težkoč, tako dolgo, da je vse zamujeno. Partizani niso mnogo govorili, ali bo škodovalo ali bo koristilo, če bi napravilo to in ono akcijo. Kjer koli smo škodovali sovražniku, smo jo izvedli brez filozofiranja, brez obotavljanja. Zato velja tudi danes: več akcijskega stvarjanja, manj filozofskega uspalnega govorjenja. Več poguma, manj pomislekov. Več iniciative, manj birokratizma. Več zaupanja v lastne sile, manj zanašanja na druge. Samo ta misel je zvenela iz našega kongresa in iz poročil, ki

so jih dajali delegati širom Slovenije, je bilo razvidno, da so mnogo ustvarili za ohranitev tradicij NOB.

Tudi koroška delegacija je pozdravila Kongres in se med drugim zahvalila za gmotno in moralno pomoč, ki jo dobivajo koroški partizani, zlasti pa partizanski invalidi, vdove in sirote preko Zveze borcev. Naša delegacija se zaveda, da Jugoslavija ne bi bila dolžna podpirati vojnih invalidov druge države, da pa smatra to za svojo internacionalistično dolžnost, podpreti tudi žrtve NOB, na Koroškem, ker so se borili za iste cilje proti istemu sovražniku. Zaradi tega je ta podpora še toliko večje vrednosti. To pa je praktični solidarni doprinos, ki ga lahko nudi samo socialistična država, kakršna je nova Jugoslavija.

Kongres se je končal. Razšli smo se na svoja delovna področja, kakor nekoč, ko smo bili aktivni partizani. V nas vlada in bo vladal

duh kongresa še dolgo. Ta duh se mora izražati v delu, ne samo v besedah. Letošnje leto je deseta obletnica ustanovitve Osvobodilne fronte. Vse leto morajo biti koroški partizani posebno delovni. S postavljanjem spominskih plošč, partizanskimi izleti, mitingi in partizanskimi tabori bomo kazali vse leto, da partizan na koroškem še živi. Vse leto bodo po vsej Koroški prireditve, ki bodo spominjale na diverzantske akcije, ki smo jih nekoč izvajali v borbi proti fašizmu.

Kongres nam je pokazal pot zaupanja v lastne sile, po kateri bomo hodili in zmagovali vse težave. To pa bomo tudi dosegli, če bomo imeli neizmerno zaupanje in ljubezen do delovnega ljudstva, ki mnogo trpi pod jarmom kapitalizma. Če bomo cenili to trpljenje, ne bo nobena žrtev pretežka, da ustvarimo enotnost na Koroškem, da se bori- mo za mir in da končno odpravimo suženstvo na lastni zemlji z lastnimi silami.

Komu daje kmetijska zbornica javne podpore?

Razdelitev javnih denarjev, ki jih zadnja leta sprejema Kmetijska zbornica za pospeševanje in investicije v kmetijstvu in gozdarstvu iz dodelitev Marshallovega plana in drugih virov, vzbuja med kmečkim prebivalstvom, posebej pa še med kmeti naših krajev, veliko nezadovoljstvo. Kmetijska zbornica doslej še ni predložila javnosti poročila in obračunov o uporabi teh denarjev, ki grejo v milijone šilingov, čeprav je to za javne ustanove dolžnost in nekaj običajnega. Kmetijska zbornica sicer vsako akcijo na veliko in široko razpiše, toda navadno šele tedaj, ko so „želje velikih“ že krite. Potem se šele prične za navadnega zemljana brezkončna pot prošelj, formularjev ogledov in obljub s končnim sporočilom, da so sredstva za to leto „žal že izčrpana“. To je praksa OeVP-Bauernbunda, ki se je pred dobrimi petimi leti z odločilno večino vsedel v Kmetijsko zbornico. Ni čudno, da zaradi tega ogrožene tudi kmeti na splošno naraščajo. Protesti proti takemu ravnanju, ki jih kmetje vsepovsod izražajo na krajevnih in strokovnih zborovanjih Kmetijske zbornice, so popolnoma upravičeni.

Za spomlad se splošno pričakujejo volitve v Kmetijsko zbornico in njene podustanove. Da bo končno le prišlo do volitev, ni razvidno samo iz zakona o Kmetijski zbornici, ki je bil ob koncu minulega leta sklenjen, temveč je bila znak tega tudi zadnja seja deželnega zbora minuli tork.

SPOe je namreč že pričela z volivno propagando. Njeni poslanci v deželnem zboru so na tej seji stavili deželnemu zboru naslednji predlog: Koroška deželna vlada se poziva, da povabi Kmetijsko zbornico za Koroško, da kmalu predloži koroškemu deželnemu zboru poročilo o razdelitvi za pospeševanje kmetijstva dodeljenih denarjev iz Marshallovega plana. Nadalje so socialistični poslanci predlagali, naj deželni zbor pozove deželno vlado, da naroči Kmetijski zbornici, da predloži deželnemu zboru poročilo o razdelitvi oz. uporabi zveznih in ERP-sredstev

v okviru gozdarstva in da čim prej predloži poročilo o izvedeni kontroli in o povzetih ukrepih.

Na to, da bi prišle manipulacije v Kmetijski zbornici in pristranost njenih vodilnih oseb na dnevni red sej deželnega zbora, smo slovenski kmetje že dolgo čakali in si v tej smeri tudi preko našega tiska prizadevali. Žal vsled neenotnosti pri deželnozbornskih volitvah sami nimamo poslancev, katerim bi lahko zaupali, da bi vzeli na znanje naše pritožbe v zvezi s Kmetijsko zbornico in jih postavili v deželnem zboru na dnevni red.

Kakor je sicer odločitev SPOe v tej smeri pravilna in upoštevanja vredna, tako je treba tudi ugotoviti, da sedijo v Kmetijski zbornici na visokih položajih tudi vodilni ljudje iz SPOe in da bi morali ti vsekakor že davno prej nastopiti proti samovoljnemu gospodarjenju OeVP-jevskih vrhov v Kmetijski zbornici in obvestiti deželno vlado, ki je hkrati nadzorna oblast nad Kmetijsko zbornico. Dolžnost, ki se je naenkrat pričenjajo zavedati socialistični poslanci, bi morali že zdavnaj izpolniti, če dejansko upoštevajo glas kmečkega ljudstva in če jih obstoj kmetijstva res skrbi. Sedaj, ko so številni milijoni že pošli, se te predloge ne da več utemeljiti z zaskrbljenostjo za usodo kmečkega ljudstva, temveč diši zakasnela briga močno po običajni predvolivni propagandi.

Glasilo koroške OeVP, „Volkszeitung“, je na socialistične očitke v deželnem zboru seveda takoj odgovorila, toda podatki o razdeljenem denarju, ki jih navaja omenjeni list, nikakor ne morejo zadostovati, ker iz njih ni razvidno, kdo je bil deležen visokih vsot. Vsiljuje se nam mnenje, da so prejeli številne tisočake spet le veleposestniki in drugi prijatelji OeVP-jevskih voditeljev, ne pa mali in srednji kmetje, ki bi jih brez dvoma najbolj potrebovali. Zato obstoja prej ko slej potreba po točnih podatkih, iz katerih bi bilo razvidno, koga smatra vodstvo Kmetijske zbornice za vrednega, da mu dodeli visoke podpore.

PO ŠIRNEM SVETU

Damaskus. — Sirija je kot prva arabska država s podžavljanjem velikih obratov. Sirijski parlament je namreč koncem preteklega meseca odobril zakon, na podlagi katerega bodo podžavili elektrarne, cestne železnice in vodne napeljave.

New York. — General Dwight Eisenhower, vrhovni poveljni bomoče evropske armade, se je pred nekaj dnevi vrnil s svojega potovanja po Evropi v New York. Obiskal je vse prestolnice držav — članic Atlantskega pakta, kjer se je razgovarjal z najvišjimi funkcionarji o stanju njihovih oboroženih sil in o njihovi udeležbi pri skupnih oboroženih silah držav Atlantskega pakta.

Tajpek. — Pomorske enote kitajske vojske so se izkrcale na majhnem otoku Tačjang pri izlivu reke Mim severovzhodno od Fučava na tangovim četam, ki so tukaj imele oporišče za preskrbovanje.

New Delhi. — Indijsko prestolnico New Delhi je preletel osem kilometrov dolg oblak, kobilic. Kobilice so se zadržale na področju Gurgaon, okoli 50 kilometrov vzhodno od indijske prestolnice. Po poročilih agencije France Presse je pojav kobilic v Indiji v tem letnem času zelo redek. Nevarnost pred kobilicami pa je toliko večja, ker je bila zadnja žetev zelo slaba ter bi prizadejana škoda še bolj povečala težave v prehrani.

Gorica. — V Pevmi je bila konferenca Zveze slovenske mladine v Italiji, na kateri so pregledali delo ZSM od drugega kongresa, ki je bil lanskega februarja. Iz poročil so bili razvidni lepi uspehi mladinske organizacije v preteklem letu, letos pa bo slovenska mladina v Italiji posebno slovesno proslavljala, 1. maj. Na konferenci so tudi poudarili, da bo mladina močan steber Demokratične fronte Slovencev v Italiji v boju za pravice slovenskega ljudstva.

Melbourne. — V južni Avstraliji imajo trenutno tako vroče poletje, kot je bilo zadnjič pred 52 leti. V Pokrajini Viktorija kaže toplomer dnevno nad 32 stopinj Celzija.

Tel Aviv. — 15. novembra 1950 je štela država Izrael 1,675.000 prebivalcev

Čenjenim naročnikom

S preselitvijo v Celovec nam je uspelo znatno razširiti vsebino lista. V prizadevanju, da bi čim več pomagali kmečkemu ljudstvu, smo začeli izdajati tudi štirinajstdnevno kmečko prilogo „Obvestila naprednih gospodarjev“.

Vse to je seveda povezano s precejšnjimi stroški in smo prisiljeni povišati naročnino lista. Tako bo od 1. februarja naprej stala posamezna številka „Slovenskega vestnika“ 40 grošev, mesečna naročnina pa dva šilinga.

Uredništvo si bo prizadevalo, v bodoče zadovoljiti vse želje čitateljev. Naš list bo obveščal o vseh perečih vprašanjih ter tako prihranil naročanje drugih listov.

Potniški promet med Avstrijo in Jugoslavijo

Poslovodja Potniškega urada za Koroško Jožef Zusan in vodja oddelka za avtobusni promet sta imela pretekli teden v Ljubljani razgovore s šefom inozemskega oddelka beograjskega „Putnika“ o normalizaciji potniškega prometa med Avstrijo in Jugoslavijo. Razgovori so trajali deset ur in so imeli popoln uspeh, ki naj odstrani vse ovire ugodnega potniškega prometa med obema državama. Tako bo na primer mogoče potom Potniškega urada za Koroško oskrbeti v najkrajšem času vizo, ne glede na to, če gre za potnike tuzemce ali izzemce, ki se trenutno nahajajo kot gostje na Koroškem. Pogoj je, da so v posesti veljavne potnega lista. Izstavljalji bodo normalne, turistovske in skupne vize. Posebne olajšave so predvidene za obiske sorodnikov. Razpravljali in sporazumeli so se tudi o ureditvi cen v penzionih, ki naj jih avstrijski potniki vplačajo pri koroškem potniškem uradu.

Uspeh pogodbe med beograjskim Putnikom in Potniškim uradom za Koroško je znaten prispevek k normalizaciji odnosov med obema državama.

Vojni zločinci pomiloščeni

V Landsbergu je bilo zaprtih oziroma še sedi vrsta vojnih zločincev, ki so bili obsojeni v znanem nürnberškem procesu. Med temi zaporniki jih je 28, ki so bili obsojeni na smrt, toda obsodba še ni bila izvedena. Pet let je 28 kandidatov smrti držalo glavo tako rekoč v zanki, toda ni bilo nikogar, ki bi izvedel justifikacijo tistih vojnih zločincev, ki so kravo — kruto teptali načela vojne prava in izvršili grozotne zločine proti človečanstvu, prelivali nedolžno kri in so odgovorni za sto tisoče nasilno ubitih žrtev. Očitno pa sta v zvezi z novo taktiko in spremenjenim kurzom nasproti Zapadni Nemčiji ameriški visoki komisar Mc Cloy in vrhovni poveljnik ameriških sil v Evropi general Hardy od 28 na smrt obsojenih v 21 primerih smrtno obsodbo preklicala ter jo spremenila v zaporno kazen od deset let do dosmrtno ječe. Samo v sedmih primerih sta smrtno kazen potrdila.

Ti vojni zločinci, ki niso bili pomiloščeni, so naslednji: SS-general in šef vojaških čet na vzhodni fronti Otto Ohlendorf, general

SS-frontnih čet Erich Naumann, bivši šef uprave taborišč Oswald Pohl, nadalje Paul Bloben in Werner Braune, oba polkovnika SS-ovskih frontnih čet, Georg Schattermaier, ki je vodil neko podružnico Dachauskega taborišča, in Hans Schmidt, pomožna sila v taborišču v Buchenwaldu. Med 21 pomiloščenimi, ki so jim spremenili smrtno kazni v zaporo na določene termine oziroma dosmrtno ječe, jih je 6 iz procesa Molmedy, ki so bili zapleteni pri umoru 142 ameriških vojnih ujetnikov.

Poleg tega pa je bila še vrsta težkih „Nürnberžanov“ amnestiranih. Znani industrijalec Alfred Krupp, kakor vsi ostali osmi obtoženci, ki so bili v „Kruppovem“ procesu obsojeni, in v tako imenovanem „Wilhelmstraßenprocesu“ obsojeni bivši finančni minister graf Lutz in general Wilhelm Speidel, brat sedanega Adenauerjevega vojaškega svetovalca generala Hansa Speidela, so bili takoj spuščeni na svobodo. Dosmrtno ječo za maršala zračnih sil Erharda Milcha so spremenili v 15-letno kazen. Kazen generala

Rendulica je bila znižana za polovico. Potrjena je bila obsodba na dosmrtno ječo generala Kuntza in feldmaršala Lista.

V znanem „IG-Farben“ procesu obsojeni niso bili pomiloščeni, ker so že oziroma bodo vsak čas spuščeni na svobodo. Zaplemba Kruppovega premoženja je bila razveljavljena. Nadalje so bile deležne pomiloščenja osebe, ki so bile obsojene v „zdravniškem“ procesu, kakor v procesu proti pripadnikom „rasnega in izseljenškega urada“. Skupno je bilo 32 obsojenih takoj izpuščenih, v 16 primerih je bila dosmrtna kazen znižana in v nadaljnjih 21 primerih zaporna doba skrajšana.

Zunanje politični urad bonnske vlade se je visokemu komisarju Mc Cloy zahvalil za njegovo osebno posredovanje v prid na smrt obsojenih vojnih zločincev, hkrati pa grajal, ker je bila potrjena smrtna kazen za ostalih sedem na smrt obsojenih in niso bili pomiloščeni, ker je v Zapadni Nemčiji po ustavi smrtna kazen odpravljena.

KOLEDAR

- 3. februarja, sobota: Blaž
- 4. februarja, nedelja: Andrej
- 5. februarja, ponedeljek: Agata
- 6. februarja, torek: Pust.

SPOMINSKI DNEVI

- 4. februarja 1797. — Rojen Blaž Chrobath, čet pesnika dr. Franceta Prešerna in oče pesnice Luize Pesjakove.
- 4. februarja 1813. — Rojen v Osijeku Josep Juraj Stros Mayer.
- 5. februarja 1874. — Rojen srbski pesnik Jovan Dučić.
- 6. februarja 1670. — Prva slovenska gledališka predstava.

CELOVCE

V torek popoldne se je pripetila na celovškem kolodvoru težka nezgoda, ki je zahtevala življenje 39 letnega strojevodje Johana Turteltaube. Strojvodja je imel opravka med dvema vagonoma, kjer je popravil nek odbijač. Medtem je lokomotiva pritisnila vagon in nesrečnež je prišel med dva odbijača, ki sta mu grozotno zmečkala prsni koš. Ze med prevozom v deželno bolnišnico je poškodbam podlegel. Ponesrečeni zapušča ženo in več nepreskrbljenih otrok.

V letošnjem, razmeroma kratkem predpustnem času se v Celovcu prireditelji pustnih zabav, plesov in maškerad, nikakor ne hvalijo, da bi se jih občinstvo udeleževalo z istim zanimanjem, kakor prejšnja leta. Tudi število plesnih prireditev je v primeri z lanskim pustom znatno nižje. Dočim je bilo lani daleč preko 200 pustnih zabav, jih je letos v številni tudi one, ki so še na sporedu, komaj okoli 120, pa še te zabave so le srednje obiskane. Ta pojav nikakor ni pripisati temu, da bi bili Celovčani naveličani zabav, temveč vzrok tega je povsod pojavljajoče se pomanjkanje denarja in rapidno naraščajoča draginja vseh potrebščin. Dočim so se prejšnja leta mnogi udeležili več pustnih zabav zaporedoma, se letos omejujejo na eno ali dve prireditvi. Hkrati se prireditelji tudi pritožujejo, da je v znatni meri nazadoval tudi konsum pripravljenih pijač in jedil. Iz teh razlogov je tudi dotok veselicega davka v blagajno mestnega magistrata znatno nazadoval. Pomanjkanje denarja zaradi naraščajoče draginje pa ima za posledico tudi pojemajoče nakupovanje v trgovinah za živila kakor tudi drugih trgovinah.

KOTMARA VES

Spet imamo nekaj novic, ki jih hočemo posredovati bralcem našega lista. Začeli bomo spet s porokami, ki smo jih imeli preteklo nedeljo kar dve in sta dva para sklenila zvezo za življenje. Rutnikova Justa si je izbrala za svojega moža Johana Janza v Resnici pri Borovljah. Poroka je bila v Kotmari vasi, nato pa so se odpeljali čez Dravo v vas, kjer je doma ženin in tam praznovali veselo ženitovanjsko slavo. — Drugi par pa sta bila Andreovic Mirti, pd. Rozanijev na Prebljah, ki si je za svojo življenjsko družico izbral Schwarz Micijo. Želimo obema novoporočenima paroma mnogo sreče! — Pripetila pa se je tudi nesreča. Dolfi Jobst je imel opravka s kompresorjem, pri čimer mu je odletel sveder in ga zadela tako nesrečno v oko, da tudi operacija v bolnišnici ni več pomagala in je nesrečnež oko izgubil. — Čeprav v gostilni Ille niso hoteli dati prostora za ples Prostovoljne požarne brambе bo ta kljub temu, dne 3. februarja ob 18. uri v gostilni Primosch v Gorjah.

ZVABEK

Tratarjev oče ob Svetem mestu se je pri delu v gozdu smrtno ponesrečil. Ze pri vožnji k zdravniku je na posledicah zadobljenih poškodb izkrvavel in umrl. Tragična smrt Tratarjevega očeta je vse sosedo in druge, ki so ga poznali, globoko pretresla, ker je bil pokojni oče vrla naša korenina, pošten značaj in vsepovsod priljubljen. Dne 22. januarja smo ga ob številni udeležbi položili k zadnjemu počitku. Poslovilne nagrobne besede v slovo mu je govoril gospod župnik Igerc. Vsi odkrito sočustvujemo s Tratarjevo družino in izrekamo preostalom srčno sožalje!

BOROVLJE

V soboto, 27. januarja sta se poročila Kropivnik Nani in Höferle Erwin. Mlademu paru želimo v zakonskem življenju mnogo uspehov in družinske sreče!

Po naši zemlji

PISMO IZ RADIŠ

V zadnjem dopisu smo kritizirali našega župana, ker se je doslej premalo zavedal dolžnosti, ki jih ima na svojem položaju. Z ugotovitvijo, da se ne sklada z zakonom, da že dolge mesece ni bilo več seje občinskega odbora, smo sicer nekoliko razburili ÖVP-jevske vrhove v občini; toda dosegli smo, da bodo v bodoče v občinski politiki morda upoštevani demokratični predpisi. Naša kritika je namreč zalegla in prisilila župana, da se je le odločil za sklicanje občinskega parlamenta.

Čemur pa se občani zelo čudimo, je dejstvo, da je občinski tajnik vzel našo upravičeno kritiko za povod, da noče več orlati v cerkvi. Vsi smo bili doslej mnenja, da je opravljal to službo v božjo čast; sedaj pa izgleda, da smo se motili. Ne razumemo, kaj ima orgljanje v cerkvi skupnega z grehi v občinski politiki.

Tudi v šoli ni vse v redu. Čeprav so vsi otroci slovenskega porekla, imamo učiteljico, ki ne poučuje otrok v njihovem materinem jeziku. Namesto tega pa vodi ob nedeljah popoldne v šolskih prostorih neki „Schuhplattlerkurs“. Šolo vzdržujemo zato, da bi posredovala znanje za življenje, omiko in kulturo. Mnenja smo, da so morda „Schuhplattlerji“ del kulturne vzgoje tam, kjer so udomačeni, da pa so umetno presajeni na naše Gure samo novo sredstvo odtujevanja domačim ljudskim običajem in da je njih namen potujčevanje naših ljudi. Zato tako „kulturno“ delo odklanjamo in se ne strinjamo, da se za to zlorablja naši šolski prostori.

Istega mnenja smo tudi glede „nemškega“ pevskega zbora, ki ga verjetno pod pritiskom OeVP in njenih „kulturosoviteljev“ v Celovcu, vodi prav tako v šoli naš nadučitelj. Tak zbor je pri nas, kjer vsi govorimo slovensko, neživljenjski in nepotreben in so vsi taki poskusi v preteklosti imeli samo ta namen in posledico, da so povzročali razprtije in sovražstvo med prebivalstvom, ker niso služili združevanju in kulturnemu dvigu ljudi, temveč so imeli nalogo vnašati politično razcepjenost in narodnostno mržnjo, kar pa je samo škodljivo ljudski skupnosti in kvečjemu v korist protiljudski gospodi v Celovcu. Ne vemo, če se tega zaveda tudi naš g. nadučitelj. Poznamo ga sicer kot dobrega učitelja in mislimo, da tudi on pozna razmere in potrebe naših vasi. Zato se tem bolj čudimo, da je ubral pot, ki našemu ljudstvu ni koristna. Kdor hoče našim ljudem dejansko pomagati na kulturnem ali gospodarskem področju, se bo posluševal govornice naših ljudi, ne pa tujih oblik in načinov, ki samo hromijo pri ljudeh smisel za kulturni in gospodarski napredek, namesto, da bi ga pospeševali.

Toliko bolj hvalevredno je prizadevanje Slovenske kmečke zveze in organizacije naših žena AFŽ, ki sta organizirali s posebnim zalaganjem in trudom našega neumornega prosvetaša in pevovodje tov. Šimana Wrulicha pri Mežnarju gospodinjski tečaj, ki v domačem jeziku nudi 18. tečajnicam potrebno strokovno znanje in kulturno izobrazbo.

Vsega priznanja vreden je tudi trud našega g. župnika, ki ga je imel z šolskimi otroci, s katerimi je pripravil na odru našega slovenskega prosvetnega društva dve nedelji zaporedoma prireditve, ki so privabile obkraj mnogo gledalcev. Da so šli zadnje nedelje popoldne s svojim nastopom radevolje gostovat še v sosedne Medgorje, je samo dokaz več, da so naši otroci hvaležni in dostopni, če je kdo le pripravljen posvetiti jim pažnjo in možnost udeleževanja v domačem slovenskem jeziku.

Preteklo nedeljo je priredila pri nas gozdna uprava (Forstverwaltung) predavanje o negi gozda. Ob tej priliki se je pokazalo, da tudi za gospodarska predavanja ravno v vrstah pristašev ÖVP-ja ni nobenega zanimanja. Predavanja so se udeležili skoro sami naši zavedni ljudi, ki z gospodarsko OeVP nočejo imeti nobenega opravka. Predavanje in naknadni razgovor je bil zanimiv in poučen, samo žal, da je predavatelj govoril v nemščini, ne pa v slovenščini, ki se je naši ljudje kot materinščine poslužujejo v vsakdanjem

življenju. Od ustanov, ki jih vzdržujejo s svojimi davki, bi želeli, da v bodoče vodijo račun o tem in nam pošljejo predavatelje, ki so zmožni našega jezika. Če jih nimajo, pa naj poskrbijo za to, da se bo mogla tudi naša

mladina izsolati za take poklice v svoji materinščini. Radišani smo to svojo željo razlili s številnimi podpisi pod zahtevo Slovenske kmečke zveze po ustanovitvi slovenske kmetijske šole.

DOBRLA VES

Veselo smo praznovali zadnje nedeljo „predpust“ v našem Narodnem domu. Prosvetaši slovenskega prosvetnega društva so nam priredili kulturno prireditev, ki nas je spravila v prav dobro voljo.

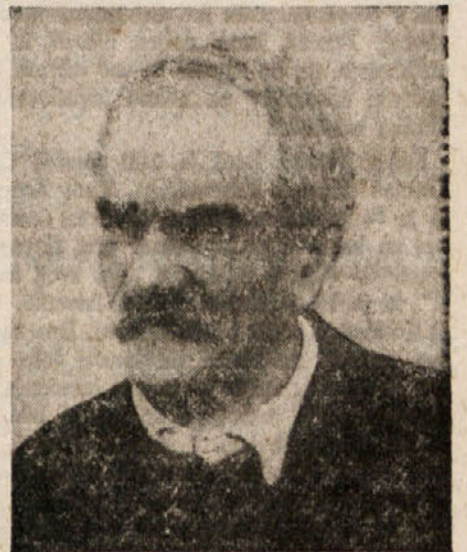
Igrali so Linhartovo „Županovo Micko“ in jo podali tako dovršeno, da se nam je zdelo, da vidimo na odru resnično življenjsko komedijo. Prav dobro se nam je zdelo, ko se je tej mestni gospodi, ki se čuti vedno tako zvišeno nad našim kmečkim stanom, enkrat pošteno „domov svetilo“. Vse kakor smo ponosni našega kmečkega stanu in se ne pustimo od nikogar „za nos voziti“, — to je pokazal tudi župan Jakč.

Predvsem pa nas je razveselil nastop naših mladih tamburašev, ki so nam prvič igrali dvoje lepih melodij. Skromen je bil njihov prispevek na prireditvi, vendar je bil njihov nastop znamenje, da gre naša priraščujoča mladina z novim poletom v naše narodno-kulturno življenje. Ti mladi fantje — deklice, ki še sedijo po šolskih klopeh, nam dajejo trdno upanje, da se veriga, ki je držala iz desetletja v desetletje, ne bo pretrgala, da bo lahko črpala naša ljudska prosveta iz mladih, svežih virov, ki ležijo v našem mladem naraščaju. Prav zaradi tega smo jim za ta prvi nastop iz srca hvaležni in jim želimo v nadaljnjem delu še mnogo uspehov.

Nič manjša hvala pa gre njihovemu požrtvovalnemu vodji, tov. Jakobu Mišicu, po domačem Zilanu v Črgovičah pri Šmihelu. Star in siv mož, ki je vse svoje življenje galgal za vsakdanji kruh in se trudil za procvit domačega društva (SPD „Peva“), se ni ustrašil naloge, prevzeti vodstvo tega mladega zbora in mu pripomagati do tega zares lepega uspeha. Nad tri ure dolga pot je iz Šmihela v Dobro ves, — dolga, — težka pot za starega človeka. Večkrat jo je prehodil opt ob palico, ko je šel med svoje mlade prijatelje, da jim je odkrival lepoto slovenske pesmi, jim odpiral srca, da so z ljubeznijo spoznala globoko milobo slovenske melodije, ki jim vedno bolj skladno uha-ja s strun. Z uspehom na prireditvi so počastili ubrani glasovi tamburic svojega učitelja, ki je sedel kakor oče med svojo mladino, igralsko družino.

Tudi tajnik SPZ je izrekel v imenu SPZ zahvalo požrtvovalnemu prosvetašu, in ga po-

stavili za vzor vsem, ki bi s svojo sposobnostjo lahko prispevali v narodni sklad. Mladi tamburaši pa so poklonili svojemu učitelju v znak iskrene hvaležnosti majhno darilo, ki so ga ovenčali s slovenskim nagelnom. Želimo, da bi igralci in tamburaši našega društva kmalu spet pripravili tako lepe ure, ki smo jih doživeli prav to minulo nedeljo v našem Narodnem domu.

Marljivi prosvetaš tov. Jakob Mišic

stavili za vzor vsem, ki bi s svojo sposobnostjo lahko prispevali v narodni sklad. Mladi tamburaši pa so poklonili svojemu učitelju v znak iskrene hvaležnosti majhno darilo, ki so ga ovenčali s slovenskim nagelnom. Želimo, da bi igralci in tamburaši našega društva kmalu spet pripravili tako lepe ure, ki smo jih doživeli prav to minulo nedeljo v našem Narodnem domu.

ŠT. JAKOB V ROŽU

Iz št. Jakoba poročamo danes, da je pred nedavnim za vedno odšel od nas eden izmed naših, ki ni bil posebno znan širom naše zemlje, toda je vse življenje nosil v sebi vse vrline našega človeka, to je, bil je trden značaj, neuklonljiv in zvest sin slovenskega naroda do zadnjega diha. Tak je bil Toni Velikogne, ki smo ga dne 12. januarja t. l. ob številni udeležbi izročili materi zemlji k počitku. Naj bo temu našemu bratu slovenska zemlja lahka!

Ksaver Meško:

NA POLJANI

10. Nadaljevanje

A bolnik jo je začutil takoj in je vzdrltel in je zavzdihnil. Začutili so jo vsi, strašno, stoječo nevidno sredi med njimi; in vsi so se pogledali s plašnimi očmi, pričakovanja polnimi.

Naslonila se je ob zglavje posteljino. Izpod dolge bele halje je izvlekla uro, staro skoro kakor človeštvo, staro kakor ona sama. Motrila je zdaj bolnika zdaj uro in je čakala. Tiho je potekal pesek skozi ozki vrat, slišno le nji sami in bolniku. Ta je slišal povsem jasno in razločno, kako je šumel tiše in tiše. Hipoma je utihnil skrivnostni šum povsem.

Župnik se je dvignil na postelji in je pogledal z motnimi, ugašajočimi očmi po sobi. „Zaupam...“

Zgrudil se je v blazine. Vsi so planili pokoncu. Sestra je zaihtela. Kaplan se je nagnil nad mrličem.

„Bog daj mir njegovi duši.“
Ko so onemeli za hip vsi, je odstopila bela žena od postelje. Tiho je šla preko sobe, pri zaprtih durih je stopila na hodnik, pri zaklenjenih vratih je odšla iz župnišča, nevid-

na je odhajala dol po vasi. Le pes je zavilil v listnjaku z zateglim, žalostnim glasom. V cerkvi se je zganilo od oltarja do vrat, kakor bi se otvorilo nenadoma širom veliko okno za oltarjem, in bi zavel oster veter po cerkvi. Slabo brleča večna luč je vzplapolala in je ugasnila. Nema tema, žalostna tesnoba je napolnila cerkev...

VII.

Ko stopi med ljudi nesreča, ki se tiče množice, vseh, zadrhte srca vseh. Tudi duše onih, ki stoje daleč ob strani, ki ji ne gledajo še v obraz, je še ne vidijo, niti ne slišijo prihajati, zadrhte v tesni slutnji, njim samim neumljivi.

Tiho so stopali farani zgodaj zjutraj v cerkev. Začel je govoriti kdo glasno, a ustrašil se je lastnega glasu. Zakaj, mu je bilo samemu nejasno. Utihi je nenadoma ali je vsaj pridušil glas in je govoril polglasno in skrivnostno. Zasmel se je drugi veselo in bučno, a glej, od vseh strani so se ozrli v njega spremljevalci z začudenimi, očitanja in nevolje polnimi pogledi. Zbal se je, vznemirili so ga zlovoljni pogledi, preplašila ga je nesreča, korakajoča nevidna z njimi, raz-

Kakšne knjige pripravljajo slovenski pisatelji in pesniki

Slovenski pesniki in pisatelji so izdali po vojni že precej del: novel, povesti, romanov, gledaliških del, pesmi, raznih spisov za mladino itd. Vsebinsko so zajemali iz življenja pred vojno in med narodno osvobodilno borbo ter iz današnje borbe za prepoved domovine.

Tudi letos pripravljajo vrsto novih del. Pisatelj France Bevk, ki je nedavno izpolnil šestdeseto leto je v svojem plodnem pisateljskem ustvarjanju doslej poklonil Slovincem že 62 knjig povesti in dajših novel. Lani je izšla njegova zbirka novel pod naslovom „Obračun“, za letos pa pripravlja Državna založba Slovenije prva dva zvezka njegovih zbranih del. Dela Franceta Bevka so med ljudstvom zelo popularna. Na vsaki strani njegove knjige se čuti, da pisatelj res živi in čustvuje z ljudstvom, zato pa je pri ljudeh tudi tako priljubljen. Nedavno je bil izdan tudi njegov scenarij za umetniški film, ki ga je snemalo slovensko filmsko podjetje „Triglav film“ in ga bodo pod naslovom „Se bo kdaj pomlad“ začeli v kratkem predvajati v Sloveniji. Tudi na tem področju se je pisatelj France Bevk dobro izkazal in vsi pričakujejo, da bo napisal še več takšnih posrečenih scenarijev za mlado jugoslovansko filmsko umetnost.

Kakor France Bevk je tudi pisatelj Ciril Kosmač doma s Primorskega. Tudi Kosmač se je že izkazal z dobrim filmskim scenarijem po katerem je bil posnet prvi slovenski umetniški film z naslovom „Na svoji zemlji“, ki je bil predvajan tudi v Ameriki. Ciril Kosmač je pravi otrok ljudstva. Ima samo dva razreda italijanske meščanske šole. Pisati je začel iz stiske — zaradi honorarja. Šolanjem pa je nadaljeval ko mu je bilo že 24 let. Danes obvlada 7 jezikov. Pisal je že pred vojno v vodilne slovenske revije krajše novele. Po osvoboditvi, ko se je vrnil iz partizanov, je izdal zbirko novel pod naslovom „Sreča in kruh“. To knjigo zdaj prevajajo v srbohrvaščino. Zdaj piše dve daljši noveli in roman „Domovina na vasi“.

Pisatelj Juš Kozak, ki je upravnik Slovenskega narodnega gledališča piše drugi del romana, ki je izšlo po vojni „Lesena žlica“. Bratko Kreft, ki je poleg drugega ustvaril že mnogo posrečenih odrskih del med drugim Celjske grofe, ki jih z velikim uspehom igra Slovensko narodno gledališče, piše novo dramo z naslovom „Jugoslovansko vprašanje“, v kateri je zajet problem Jugoslavije in Informbiroja, problem neodvisnosti male države. Drama se odigrava med diplomati na Dunaju l. 1949. V kratkem bodo izšle tudi Kreftove „Zgodbe iz nekdanjih dni“ zbirka novel izpred vojne, ter scenarij „Prešeren“.

Tudi pisatelj Ivan Potrč obravnava problem Informbiroja v svojem tretjem delu dramske trilogije „Krefli“, poleg tega bo napisal tudi scenarij za nov film pod naslovom „Vinograd“.

Znan partizanski pesnik Matej Bor bo letos izdal pesniško zbirko z naslovom „Bršljan nad jezom“ ter dvojico mladinskih del

Dalje bosta izdala zbirki svojih pesmi pesnik Cene Vipotnik in pesnica Lili Novy.

Plodovit opisovalec Prekmurja pisatelj Miško Kranjec bo vrsti svojih romanov letos dodal novo knjigo novel, pisatelj Edvard Kocbek pa bo dokončal drugi del partizanskega dnevnika, ki je izšel pod naslovom „Tovaršija“.

Anton Ingolič avtor „Savinjskih splavarjev“, „Lukarjev“ in drugih povesti in novel, ki so ga že pred vojno priljubile pri ljudstvu, je po osvoboditvi napisal že več povesti. Zdaj piše roman o tihotapcu, ki pride med partizane ter postane koristen član človeške družbe. Tržaški pisatelj Jože Pahor pripravlja življenjepis Josipa Jurčiča, ki bo izšel v obliki romana pod naslovom „Pot

desetega brata“. Pisatelj Tone Seliškar pa piše roman iz življenja partizanov mornarjev in mladinsko povest „Reka pripoveduje“.

Za osemdeseto oblet. rojstva najstarejšega slovenskega pisatelja Frana Finžgarja pripravlja Državna založba Slovenije zbirko njegovih izbranih ertic in novel pod naslovom „Njiva“.

Tako izgleda, da bo letošnja slovenska knjižna letina zelo plodna. Navedli seveda nismo vseh pisateljev, ker bi predolgo naštevati. Mnogi pa tudi nič kaj radi ne govorijo o svojih načrtih, dokler niso dokončno ustvarjeni. Zato bo zbirka novih knjig mnogo večja kakor pa smo jo naštevali. Poleg pisateljev in pesnikov bodo izdali tudi kritiki in esejisti nekaj svojih del.

SLOVENSKA KMEČKA ZVEZA NAZANJA

Gospodinjstvo-kuharski tečaj na Radšah vabi na svojo

zaključno prireditev

ki bo v nedeljo, dne 4. februarja 1951 pri Mežnarju.

Špored:

1. od 8. do 18. ure — Razstava gospodinjstvo-kuharskih izdelkov;
2. ob 15. uri — Prireditev: igra „Ženin v pasti“, prizori, petje mešanega in moškega zbora, nastop Smrtnikovih sester;
3. zvečer — Prosta zabava s plesom.

K mnogoštevilni udeležbi vabimo!

Gospodinjstvo-kuharski tečaj na Apačah vabi na svojo

zaključno prireditev

ki bo v nedeljo, dne 4. februarja 1951 v župnišču.

Špored:

1. Po sveti maši: Otvoritev razstave gospodinjstvo-kuharskih izdelkov.
2. Ob 14. uri — Kulturna prireditev: igra „Županova Micka“, šaljni prizori in sodelovanje tamburašev iz Galicije.
3. Ob 18. uri — Zaključek.

K mnogoštevilni udeležbi vabimo!

Prodaj čistokrvne ovčanske pse (Schäferhunde), stare 3 mesece.

Cena po dogovoru.

VOŠNJAK KAREL

Podgora 44 pri Borovljah

RADIO PROGRAM

RADIO CELOVEC

Poročila dnevno ob 7., 8., 13.30., 20. in 22. uri, v nedeljo, 4. februarja: ob 11.30 uri Straubov koncert dunajskih filharmonikov, 19.30 Avstrijsko smučarsko prvenstvo; v ponedeljek, 5. februarja: 11.45 Za podeželsko ljudstvo; v torek, 6. februarja: 10.45 Za kmečko gospodinjstvo; v sredo, 7. februarja: 10.45 Iz ženskega sveta. Slovenske oddaje: v nedeljo, 4. februarja ob 17.15, v ponedeljek, 5. februarja ob 14.30, v torek, 6. februarja ob 14.30, v sredo, 7. februarja ob 14.45 uri.

RADIO SLOVENIJA

Poročila dnevno ob 5., 6., 12.30, 15., 19.30, 23.55 uri, v nedeljah jutranje poročilo ob 8. uri. Redna oddaja za pionirje in cicibane vsako nedeljo ob 13. uri.

Slovenska prosvetna zveza naznanja:

Vabilo

Slovensko prosvetno društvo „Simon Gregorčič“ v Rinkolah bo v nedeljo, dne 4. februarja 1951 ob 14. uri gostovalo pri Sercerju v Šmihelu z veseloi gro

„Dva para se ženita“

Nastopili bodo tudi pevci.

Pridite mnogoštevilno! Zabave bo veliko.

Brezposelnost v svetu

Iz statističnih podatkov mednarodnega delovnega urada, ki jih je sprejel od 14 držav, je razvidno, da se je brezposelnost v 9 deželah leta 1950 v primeri z letom 1949 znižala. K tem državam se prištevajo Kanada, ZDA, Velika Britanija, Irska, Finska, Švica, Izrael in Južnoafrikanška unija.

V Avstriji, Danski, Franciji, Zapadni Nemčiji je po poročilu število brezposelnih v primeru z letom 1949 naraslo.

prostirajoča mračne roke nad vsemi in težeča tako srca vseh. Utihnil je nanaglem, pobit in plašen.

Prišli so k cerkvi. In glej, hipoma se je dvignila skrivnostna, vse težeča megla: naravnost v lice so zrl usodi, nesreči, smrti.

Danes niso postajali pred cerkvijo. Komaj so začutili vest, so stopili v cerkev, tiho, s povešenimi glavami.

Zganili so se zvonovi, zapeli so. A njih glas je bil pridušen, otožen, kakor ubit. Utihnil so; a takoj je zapel veliki zvon sam in je naznanjal četrt ure žalostno novico.

Iz zakristije je stopil kaplan, blede, izmučen in potr. Počasi je šel proti oltarju, počasi gor po stopnicah, tako počasi in s težavo skoro, kakor rajni župnik v zadnjih letih svoje starosti in onemoglosti. Obrnil se je proti ljudstvu in se je naslonil na oltarjevo mizo, kakor bi se bal, da omahne. Molče je strmел nekaj hipov dol po cerkvi. Stotero oči se je vpiralo vanj plašno, v tesnobi in v pričakovanju. Grobna tišina je zavladala med množico.

„Njega, ki vas je vzgojil, ki vam je bil oče in brat in prijatelj, dobronik in svetovalec, je odpoklical Vsemogočni to noč...“

Tedaj je vstala ob oltarju, tik ob duhovniku, velika mračna prikazen. Rasla je naglo, da je zastrla oltar, in so se videle luči kakor v megli. Razprostrla je roke kakor k blagoslovu; polagoma je stopala dol po stop-

nica, počasi, s sklonjeno glavo je šla dol po cerkvi, držeč roke venomer razprostrte čez vso množico, blagoslavljajoča jih s svojim blagoslovom. In vsaktero srce je začutilo hipoma grenki njen blagoslov in bridki njen delež imenovan po nji sami: žalost.

Zganilo se je v cerkvi. Zastokali so poltihi, bolešni glasovi.

Duhovnik ob oltarju pa je gledal resno po cerkvi in je nadaljeval.

„... Spominjate se danes spet njegovih besed, govornih iz ljubezni polnega srca. In vem, pokorni ste jim bili.“

Niže nad množico je povsila žalost mračne roke; obilneje je bil njen blagoslov v srca. Zadržela so stotera in tisočera še nemirneje, ker je zaklicalo v njih jasno in glasno: „Nismo!“

Ob stranskem oltarju je zaječal bolesten ženski glas. Mati žalosti, kovačica, je udarila s čelom ob stopnice pred Materjo sedem žalosti in je zavpila v obupani bolesti. Spomnila se je, kako je prišel župnik v nedeljo pred odhodom Minkinim dol po cesti. Vedela je, skrb in ljubezen očetova sta ga privedli na njen dom.

„Ali res odhajaš, Minka?“

„Seveda grem. Kaj pa naj doma?“

Smehljal je sijal iz njenih oči, iz oči župnikovih je gledala žalost.

„Minka, dete, ti vidiš le eno stran kašipota v tujino. Pisano je nanji: „V veselje“ —

A pogled še drugo stan — kaj je pisano na nji? — „V žalost in pogubljenje...“

Nevoljna je odkimala.

„Odhajaš smeje, glej, da se ne vrneš jokaje. Bog s teboj na tvojih potih.“

Spomnila se je kovačica in sklonila bolno glavo na mrzli kamen stopnic in je zaječala in zaplakala.

„Ni mu bila pokorna, nesrečnica!“

„... Videli ste njegovo ljubezen, gorečo za vas, žrtvujoče se za vas; videli ste njegov trud, vam posvečen vse dolgo življenje. In vem, bili ste mu hvaležni.“

„Nismo!“ — je zavpilo spet v stoterih srcih. Še niže je povsila žalost blagoslavljajoče roke, še obilneje je lil grenki njen blagoslov.

„... Prijel je za oralo in ni gledal več nazaj. Naprej je bil obrnjen njen pogled, skrben, čuvajoč vso njivo. Srce njegovo je hrepenelo v večnost, v višave, za se in za vas... Tako je preživel ves dolgi dan življenja na njivi, skrben orač, neumoren sejalec. Pripekalo je pač sonce z neznosno vročino dostikrat, čestokrat je divjala morda burja — ko so se dvigali zoper njega pokvarjeni in izgubljeni in so mu grenili delo in trud dneva... A vi vsi, ki ste zbrani tukaj, ste mu sledili brezdvomno s svojo vdanostjo, s svojo ljubeznijo trud in delo dolgega dneva.“

A glej, kričalo je v srcih malone vseh: „Nismo!“

(Dalje)

Vse potrebščine za elektriko, motorje, radio-aparate prvovrstne kvalitete in poceni dobite v

Elektrohaus Haas & Co.

Klagenfurt, Bahnhofstraße 8

Izvajamo vse instalacije električnih naprav!

KINO PREDSTAVE

ST. JAKOB V ROŽU

v soboto 3. in v nedeljo 4. februarja:

„Zyankali“

Predstave v sobotah ob 19.30 uri, v nedeljah in praznikih ob 15. in 19.30 uri.

VRBA

v soboto 3. in v nedeljo, 4. februarja:

„Münchnerinnen“

v sredo, 7. in četrtek, 8. februarja:

„Der Fall Winslow“

Predstave v četrkih, petkih in sobotah ob 20. uri, v sredo ob 17. in 20. uri, v nedeljah in praznikih ob 14.45, 17. in 20. uri.

BOROVlje

v soboto, 3. do ponedeljka, 5. februarja:

„Heimliches Rendezvous“

v sredo, 7. in v četrtek, 8. februarja:

„Das Haus der 7 Sünden“

Predstave v nedeljah ob 17. in 20. uri, v delovnih ob 20. uri.

VELIKOVEC

v soboto, 3. februarja in nedeljo, 4. februarja:

„Kleines Herz in Not“

v ponedeljek, 5. februarja in v torek, 6. februarja:

„Nach Regen scheint Sonne“

v sredo, 7. februarja:

„Liebesträume“

Predstave v soboto ob 20. uri, v nedeljo ob 16., 18. in 20. uri, v ponedeljek ob 20. uri, v torek ob 16.30 uri, v sredo ob 16.30 in 20.30 uri.

Inventurna prodaja!

Po zelo znižanih cenah dobite vse steklarske izdelke, kuhinjske potrebščine in emailirano posodo.

Gostilničarji imajo še poleg tega 10 odstotkov popusta.

Josef Batelitsch

Celovec, Klagenfurt, Benediktinerpl. 3.

TRŽNO POROČILO

V četrtek, 1. februarja 1951 so na celovškem trgu prodajali po naslednjih cenah:

Krompir kg 0.65 šil., rdeča pesa kg 2.— šil., korenje kg 2.— do 2.50 šil., koleraba kg 1.40 šil., zelena kg 3.— šil., peteršil kg 3.— šil., por kg 2.50 do 3.— šil., redkev kg 1.— šil., repa kg 0.40 šil., čebula kg 2.40 do 2.80 šil., zelje — belo kg 1.— do 1.50 šil., zelje — rdečo kg 2.— šil., ohrovt kg 2.— šil., kitajski ohrovt kg 2.40 do 2.90 šil., kisló zelje kg 2.— do 2.40 šil., kislá repa kg 1.60 šil., jabolka I kg 1.60 do 2.— šil., jabolka II kg 1.— do 1.50 šil., jabolka III kg 0.70 do 0.90 šil., suhe hruške kg 4.— šil., fižol 2.50 šil., mešanica kokošje krme kg 2.50 šil., ajdova moka kg 3.— do 3.50 šil., pšeno kg 6.50 do 7.— šil., skuta kg 6.— šil., orehi kg 8.90 šil., med kg 22.— šil., kmečki kruh hleb 7.50 šil., majželni kom. 1.80 do 2.— šil., jajca kom. 1.— do 1.30 šil., metle kom. 3.50 do 4.— šil., kokoši kom 28.— šil., gosi kom. 55.— šil.

Velika ponudba je bila jajc, sadja, fižola in zelja.

SKZ

Od 1. februarja pivo dražje

Zbornica za obrtno gospodarstvo razglašá, da je od 1. februarja pivo v podrobni prodaji za pol literski vrč 20 grošev dražje. Ta uredba velja za pivo, ki vsebuje 12 stopinj. Cene za ostale mere pa se naj temu primerno prilagodijo.

Izdajatelj, lastnik in založnik lista: Dr. Franc Petek, Velikovec. Uredništvo in uprava: Celovec, Gasometergasse 10. Telefon 1624/4. Za vsebino odgovarja: Rado Janežič. Tiska: Kärntner Druck- und Verlagsgesellschaft m. b. H. Klagenfurt — Dopisi naj se pošiljajo na naslov: Klagenfurt, 2, Postschließfach 17.